

Айзек Азімов (1920 - 1992)

Зміст

Анкета письменника	1
Біографія	1
Основні твори	3
Секрети майстерності Айзека Азімова	3
Теми творів	3
Особливості творчого методу Айзека Азімова	4
Цікаві факти про Айзека Азімова	4
Наукові передбачення письменника	5
Джерела	6
Інтернет-ресурси	6

Анкета письменника

Айзек Азімов (1920 - 1992) – відомий американський письменник-фантаст, популяризатор науки

Місце народження: м. Петровичі (Білорусь) поблизу м. Смоленська (Росія)

Національність: єврей

Громадянство: громадянин США

Володіння мовами: ідиш, англійська

Освіта: Колумбійський університет

Фах: біохімік, доктор наук, викладач Колумбійського та Гарвардського університетів, мав 14 почесних наукових ступенів і відзнак різних університетів світу

Військова служба: військово-морський флот (Філадельфія)

Найвідоміші твори: творчий набуток - 467 творів, серед найвідоміших творів збірка оповідань «Я- Робот» (1950), романи «Сталеві печери» (1953), «Оголене сонце» (1954), «Кінець Вічності» (1955), «Самі боги» (1972), оповідання «Фах» (1957)

Біографія

Народився письменник 2 січня 1920 року в містечку Петровичі Мстиславського повіту Могильовської області, Білорусь (з 1929 Шумяцький район Смоленської області Росії) в єврейській родині. Назвали його на честь покійного діда по матері, Ісака Бермана (1850-1901).

А.Азімов стверджував, що сімейне прізвище було «Озімов», але всі родичі, які залишилися в Росії, носять прізвище «Азімов».

Батько письменника, Юда Озімов, був мірошником, згодом бухгалтером, захоплювався театром.

Мати, Хана-Рахіль Ісааківна Берман, походила з багатодітної сім'ї і працювала в сімейній крамниці.

Еміграція. У 1923 році родина емігрувала до Сполучених Штатів Америки, а в 1926 оселилась у Брукліні (район Нью-Йорка), де Айзек Азімов прожив до кінця життя.

Батьки не змогли добре оволодіти англійською мовою, тому не знайшли хорошої роботи. Тоді вони купили невелику кондитерську крамницю. Після того, як у Азімових народився ще один син, Стенлі, Айзек почав допомагати батькові. Він вставав о шостій ранку, розносив газети, а після школи мчав додому і допізна стояв за прилавком. Варто було йому прийти із запізненням зі школи або втупитися в книжку, як батько починав звинувачувати його в лінощах. Звичка до постійної праці залишилася у нього на все життя. В автобіографії він писав: *«Я працював по десять годин на тиждень. Навіть коли обставини змушували мене відлучитися на кілька хвилин, мене починало мучити питання:*

Господи, як там воно, у крамниці?» Ця звичка постійно працювати супроводжувала його впродовж життя.

Освіта. Айзек мав би піти до школи в 6 років, але мати виправила його день народження на 7 вересня 1919 року, щоб віддати його до школи на рік раніше. Айзек навчився читати, коли йому не виповнилося і п'яти років. У сім років він мав формуляр у місцевій бібліотеці. Читав він швидко і багато, навчався із задоволенням. Початкову школу закінчив з найкращими результатами, маючи одне зауваження - за постійну балаканину на уроках.

У школі Айзек Азімов виявляє схильність до точних наук і вражає надзвичайними успіхами в навчанні. Він перескакує через клас і в 15 років закінчує школу з відзнакою. У хлопця була чудова пам'ять - він рідко забував те, що хоча б один раз прочитав.

Письменник захоплювався зоологією, біологією, природознавством, історією, математикою.

Наукова діяльність. Азімов, за бажанням батьків, намагався стати медиком. Зі вступом на медичний факультет нічого не вийшло: коли він бачив кров, йому ставало зле. Тоді було вирішено вступити на відділення хімії Колумбійського університету. У 19 років отримав диплом бакалавра Колумбійського університету, через два роки - науковий ступінь магістра, а в 27 років уже був доктором наук. Далі була успішна кар'єра. Азімов наполегливо займався наукою.

А у 1942 році письменник виїхав до Філадельфії, щоб працювати хіміком на Філадельфійському суднобудівному заводі для армії.

З жовтня 1945 р. по липень 1946 р. служив у військово-морському флоті.

1946 р. - читав лекції у Колумбійському університеті.

1949 р. - професор-біохімік, очолив кафедру медичного факультету Бостонського університету.

1955 р. - професор Бостонського університету.

Він мав 14 почесних наукових ступенів різних університетів світу.

Початок творчості. У 1929 році до рук Айзека потрапив один із випусків журналу наукової фантастики «Science Wonder Stories». Батько заборонив синові читати це видання, тому що вважав читання фантастичних творів несерйозним заняттям. Однак Айзек переконав батька — якщо в назві журналу є слово «наука» (science), то його зміст має бути серйозним та повчальним. Хлопець настільки захопився фантастикою, що через три роки сам почав писати науково-фантастичні оповідання.

Перше опубліковане оповідання молодого письменника - *«Ті, що висадилися на Весті» («У полоні і Весті»)*. Воно з'явилося в березневому числі журналу «Amazing stories» («Дивовижні історії») за 1939 рік.

Цей перший спеціалізований науково-фантастичний журнал заснував ще у 1926 році Х'юго Гернбек, автор самого терміна «наукова фантастика» (science fiction). З 1939 року на честь Гернбека в США присуджують премії «Х'юго» за найкращий науково-фантастичний твір року. Айзек Азімов отримав за своє життя п'ять «Х'юго», цих своєрідних «Оскарів» наукової фантастики.

До 1941 року Азімов публікує перші оповідання із серії про роботів, що пізніше увійшли до збірки «Я, Робот».

Ці твори принесли йому популярність і літературне ім'я, хоча автору не було ще й 22 років!

Письменник безвиїздно прожив 40 років у Нью-Йорку, на 33 поверсі біля центрального парку. Написав **467** книг.

Він був типовим кабінетним ученим — не любив усього, що може порушити душевний спокій і напружений робочий ритм; боявся висоти, тому не подорожував літаками — всі численні міжнародні нагороди вручали письменникові в його квартирі у Нью-Йорку.

Популяризація наукових знань. З 1958 р. Азімов відійшов від літератури і цілком віддався популяризації наукових знань. Його вабив великий «сад науки». Життя не вистачить, щоб обійти увесь сад, але можна оглянути його зверху, а потім поділитися знаннями з іншими, викласти на папері те, що відкрилося з «висоти». Так виникла серія науково-популярних книг із різних галузей знань — фізики, історії, хімії, психології, астрономії і т. д.

На початку 1970-х років Айзека Азімова визнали одним із найкращих фантастів та найкращим популяризатором науки у світі. Він досяг величезної слави і успіху. Проте в одному інтерв'ю, коли його запитали, що він робитиме, дізнавшись, що жити йому залишилося всього шість місяців, Азімов відповів: «Я буду друкувати швидше»

Сім'я. Письменник двічі був одружений: спочатку з Гертрудою Блюгерман, у них народилося двоє дітей - Давид і Робін; після розлучення з Гертрудою, Азімов одружився з Джанет Опал Джеппсон.

Помер письменник 6 квітня 1992 року від серцевої і ниркової недостатності на тлі СНІДу, яким був заражений під час операції на серці в 1983 р.

За заповітом тіло було піддано кремації, а попіл розвіяно.

Основні твори

- «У полоні у Вести», «Я, робот», «Марсіанський шлях», «Прихід ночі», «Фах», «Сталеві печери», «Оголене сонце», «Кінець Вічності», «Самі боги» «Піщинка в небі», «Роботи та Імперія», «Роботи ранкової зорі», «Двохсотлітня людина», «Купити Юпітер», «Фундація»
- Про свій творчий шлях Азімов розповів у тритомній автобіографії «Ще свіжа пам'ять» («In Memory Yet Green», 1979), «Ще відчуваю радість життя» («In Joy Still Felt», 1980) і продиктованих уже в госпіталі «А. Азімов» («I. Asimov», 1993).
- Декілька фантастичних творів письменника вийшли під псевдонімом Пол Френч, зокрема серія повістей для юнацтва, об'єднана загальною назвою «Лаккі Старр». (Прізвище «Лаккі» — Щасливчик — дається звичайно молодикам-суперменам на ампула чергового героя бойовиків. Ця серія Азімова ніколи не перевидавалася в США. Але на початку 70-х років вона була випущена окремими книжками кишенькового формату в Англії видавництвом «Нової Англійської Бібліотеки»)
- Написав у співавторстві з дружиною Джанет повісті для дітей про пригоди робота Нормі.

Секрети майстерності Айзека Азімова

Літературна спадщина Азімова складає 467 книг. Це здебільшого науково-фантастичні романи, повісті, новели, праці з біохімії, математики, астрофізики, міфології. Артур Кларк, друг Азімова, жартував, що Азімов — це «екологічна катастрофа»: щоб опублікувати все ним написане, потрібно було знищити незчисленну кількість дерев.

Чернетки Азімов писав на друкарській машинці, потім набирив текст на комп'ютері і робив виправлення тільки один раз: «Це не через високу думку про себе», — пояснював він: «Я стільки маю ще написати, що, якщо буду засиджуватися над однією книгою, то не встигну зробити все». Над кожною книгою він працював від початків до кінця, не вдаючись до послуг асистентів.

- Як зізнавався письменник, він багато чого зміг досягти завдяки працелюбству, наполегливості та любові до свого фаху. «Як стати справді плідним автором? Сама перша вимога полягає в тому, що людина повинна мати пристрасть до процесу творчості. Я маю на увазі; що він повинен мати пристрасть до того, що відбувається між роздумами про книгу і її закінченням.»

Теми творів

- Створення і використання роботів
- Наукове пізнання та освоєння космосу

Перша тема — створення і використання роботів. Повісті, оповідання, романи про роботів зібрані у книгах, що складають перший цикл: «Я, робот» («I, Robot», 1950), «Сталеві печери» («The Caves of Steel», 1954), «Оголене сонце» («The Naked Sun», 1957), «Решта оповідань про роботів» («The Rest of the Robots», 1964), «Повне видання оповідань про роботів» («The Complete Robot», 1982), «Роботи зорі» («The Robots of Dawn», 1983), «Роботи й імперія» («Robots and Empire», 1985), «Мрії робота» («Robot Dreams», 1986).

Перша збірка цієї серії «Я, робот» принесла Азімову світову славу. У книзі розказана вигадана історія розвитку робототехніки. Азімов сформулював три основні закони, які сьогодні вийшли за межі

фантастики, оскільки покладені в основу теорії програмування та масового використання роботів у виробництві. Вражає вміння Азімова передбачати події, які стануть реальністю вже завтра, глибина осмислення ним закономірностей еволюції людства. Його уява створила яскраві картини завтрашнього дня техніки, сповнені дивовижних чудес, — людиноподібні автомати, які здатні навчатися та вдосконалюватися.

Друга тема Азімова — розселення людей у космосі, освоєння ближніх планет, а потім вихід за межі Галактики. Ця ідея Азімова увійшла в історію розвитку людства як «галактична концепція». До другого циклу входять романи: «Установа» («Foundation», 1951), «Установа й імперія» («Foundation and Empire», 1952), «Друга Установа» («Second Foundation», 1953), «Установа у небезпеці» («Voundation'sHLdge», 1982), «Установа та Земля» («Foundation and Earth», 1986), «Прелюдія до Установи» («Prelude to Foundation», 1988), «Вперед до Установи» («Forward to Foundation», 1993).

Замолоду Азімов вірив, що вчені та інженери очолять людство і зможуть вирішити не лише економічні, а й соціальні проблеми. Він визнавав право за вченими впливати на хід історії. Пізніше погляди письменника змінилися. У романі «Кінець вічності» («The End of Eternity», 1955) він застерігає від небезпеки використання технічних досягнень на шкоду людині. Від того, як будуть використані практично наукові досягнення, багато в чому залежить майбутнє людства. Роман-триптих «Навіть боги» («The Gods Themselves», 1972) — це попередження про небезпеку порушення встановленої природою гармонії. Назва трьох частин роману — давнє прислів'я «Супроти глупоти // навіть боги// безсилі боротися». Супроти людської нерозумності постає молодий учений, який усвідомив, що порушення енергетичного балансу Всесвіту неминуче призведе до катастрофи. Люди не думають про майбутнє, вони бездумно використовують джерела енергії, що надходять з космосу. Письменник порушує в романі проблему відповідальності ученого за наукове відкриття.

Особливості творчого методу Айзека Азімова

- ✓ гуманістична спрямованість творів;
- ✓ прогноз і типізація рис характеру, які притаманні людям майбутнього;
- ✓ утопічний підхід до зображення світу майбутнього;
- ✓ розроблення жанру «роману-попередження»;
- ✓ філософські роздуми про розвиток історії як у майбутньому, так і в теперішньому;
- ✓ оспівування мужності і винахідливості людей, їхньої спроможності змінити й удосконалити навколишній світ.

Захопливі, гостросюжетні, спрямовані в майбутнє, твори Азімова мають успіх у читачів усього світу. Сам письменник убачав високе призначення своєї творчості у тому, що вона допомагає людству вижити: *«Людство виживе, якщо сміливо погляне в обличчя теперішньому, якщо матиме мужність прийняти історичні зміни, а не протидіяти їм. Цьому вчить нас... наукова фантастика, і я горджуся тим, що пропагую її уроки».*

Цікаві факти про Айзека Азімова

- Азімов почав писати в 11 років. Першим його твором була книга про пригоди хлопчиків, які живуть у маленькому містечку «Космічна спіраль». Юний письменник написавши два розділи, переказав їх своєму другові, а той зажадав продовження історії. Коли Айзек пояснив, що це поки все, що він написав, його друг попросив почитати книгу, де Айзек прочитав цю історію. Тоді Айзек зрозумів, що він має письменницький хист, і почав серйозно ставитися до своєї літературної діяльності.
- Своім ім'ям він підтримував багато проектів. Він був дуже багатим письменником, але гроші були для нього лише втіленням оплесків, він ними практично не користувався. У нього не було ні яхт, ні маєтків, вони були йому не потрібні. Все, що він хотів: друкарська машинка в тихій кімнаті із заштореними вікнами - у нього було. Його не цікавили ні слава, ні гроші.
- Боявся літати, тому численні міжнародні премії йому вручалися в його квартирі.

- Він не любив користуватися комп'ютером і автомобілем, віддавав перевагу друкарській машинці та велосипеду.
- Його ім'я й обличчя були настільки відомі, що він першим із письменників з'явився на телеекрані в рекламних роликах.
- Айзек Азімов винайшов науковий термін — «робототехніка» (прикладна наука, спрямована на розробку автоматизованих технічних систем (роботів), призначених для автоматизації складних технологічних процесів і операцій, зокрема таких, що виконуються в недетермінованих умовах, для заміни людини на важких, виснажливих і небезпечних роботах).
- Айзек Азімов **сформулював «Три закони робототехніки»**.
 1. Робот не може заподіяти шкоду людині або своєю бездіяльністю припустити, щоб людині завдали шкоди.
 2. Робот повинен коритися всім наказам, які віддає людина, окрім тих випадків, коли ці накази суперечать Першому закону.
 3. Робот повинен дбати про свою безпеку в тій мірі, у якій це не суперечить Першому і Другому законам.У 1986 році в романі «Роботи та Імперія» Азімов запропонував Нульовий Закон.
 0. Робот не може заподіяти шкоду людству або своєю бездіяльністю допустити, щоб людству було завдано шкоди.
- Перша самостійна науково-популярна книжка «Гемоглобін і Всесвіт» була написана Азімовим 1955 р. Він написав десятки книжок-нарисів про видатних природодослідників, про хімію і фізіологічну дію ферментів, вітамінів і гормонів; популярні нариси з різних проблем загального природознавства; ряд праць соціально-прогностичного характеру: роздуми про природу життя, про життя на інших планетах, про майбутнє людства, перспективи розвитку Всесвіту і астронавтики; книжки з історії стародавніх народів.
Науково-популярні книги: "Коротка історія біології", "Коротка історія хімії", "Нейтрино", "Кров - річка життя", "Суть числа", "Світ вуглецю", "Світ азоту", "Царство Сонця", "Людське тіло: структура і дія".
- Утверждается, что Айзек Азимов придумал идею цикла "Основание" (Академия), сидя в метро, когда его взгляд случайно упал на картинку, изображающую римского легионера на фоне звездолетов. Якобы, именно после этого Азимов решил описать галактическую империю с точки зрения истории, экономики, психологии и социологии.
- По слухам, роман Основание (Академия) произвёл огромное впечатление на Осаму бен Ладена и даже повлиял на его решение создать террористическую организацию «Аль-Каида». Бен Ладен уподобил себя Хари Селдону, который управляет обществом будущего путём заранее запланированных кризисов. Более того, название романа в переводе на арабский звучит как Al Qaida и, таким образом, могло стать причиной возникновения названия организации бен Ладена.

Наукові передбачення письменника

- А. Азімов неодноразово у своїх висловлюваннях підкреслював важливість наукової фантастики: «Історія досягла моменту, коли людству вже не можна ворогувати. На Землі має перемогти дружба. Я завжди прагну наголосити на цьому в своїй творчості... я впевнений, що наукова фантастика - це одна із ланок, яка допомагає об'єднати людство». На прохання газети «The New York Times» в 1964 році Айзек Азімов розмірковував, яким буде світ через 50 років, у 2014 році. Більшість припущень фантаста передбачені дуже точно. Звичайно, свої прогнози щодо майбутнього людства письменник робив на основі вже наявних технологій. Але при цьому точність його прогнозів вражає.
- Телебачення у форматі 3D.
 - Приготування їжі буде автоматизовано. На кухні з'являться пристрої з функцією «автоприготування»: варити каву, готувати тости, смажити бекон...

Копіювати та розміщувати матеріал на сторонніх сайтах ЗАБОРОНЕНО!

- Населення Земної кулі досягне 6-мільярдного рубежу.
- Техніка працюватиме без електричного шнура, на батареях або акумуляторах.
- Телефони стануть портативними і будуть забезпечені екраном. З їх допомогою буде можливо працювати із зображеннями і читати книжки. Під час розмови можна буде бачити того, з ким розмовляєш. Супутники допоможуть зв'язатися з людиною в будь-якій точці Землі.
- Роботи вже існують, але не отримують масового поширення, не стануть частиною життя людини.
- Людина не висадиться на Марсі, але будуть створені програми з його колонізації.
- Будуть використовуватися сонячні електростанції.
- У школах буде введено вивчення комп'ютерних дисциплін.
- Будуть активно освоюватися Арктика і пустелі, а також підводний шельф.
- Виконання звичайної роботи стане неможливим без використання спеціальних машин. Згодом усе людство почне використовувати ці машини.
- Однією з головних хвороб людини стане нудьга. Це призведе до серйозних душевних захворювань, емоційних і соціальних наслідків, і психіатрія стане одним з найважливіших медичних напрямків.
- Передбачив появу Вікіпедії — величезного сховища загальнодоступних знань, отримати які можна через всесвітню мережу. Принаймні так можна витлумачити його слова: «Знання не можуть належати окремій людині, навіть тисячам людей».

Джерела

- Вихрист М. С.** Подорож у майбутнє: вивчення твору Азімова "Фах" // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2006. - № 12. - С. 27-28.
- Горбатенко О.** Безмежний політ мрії... А.Азімов «Фах»// Зарубіжна література. Шкільний світ, 2005. - № 8. - С.9-13
- Гузь О.** Орієнтовне поурочне планування для 7 класу: уроки № 59-62 // Зарубіжна література в школах України: наук.-метод. журн. - К.: Атіросвіт, 2016. - № 3. - С. 22-35
- Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І. Кушнерьова М.О.** Історія новітньої зарубіжної літератури: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008 — С. 220-225
- Клименко Т. А.** Цикл уроків за вивченням науково-фантастичного твору А.Азімова "Фах" у 7-му класі // газ. Зарубіжна література в школі. - 2007. - №15-16 (серпень) . - С. 51-57.
- Могільовцева Л.** Айзек Азімов "Фах": [цикл уроків. 7-й клас] / Л. Могільовцева // Зарубіжна література. - 2016. - № 2. - С. 13-21
- Мілянська Н.Р.** Зарубіжна література: підр. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Тернопіль: Астон, 2015. - С. 272-290
- Ніколенко О.М.** Вивчення зарубіжної літератури. 7 клас. - Харків: Веста: Вид-во «Ранок», 2002. - С.200-211
- Ніколенко О.М., Конєва Т. М., Орлова О. В.** Зарубіжна література: підр. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. - К.: Грамота, 2015. - С. 239-255
- Первак О., Аксьонова В., Чиркова Н.** Орієнтовне планування уроків зарубіжної літератури. Уроки 59-60//«Всесвітня література в школах України», 2016. - № 4. С. 37-47
- Пігерська О.** Цикл уроків за темою "Сучасна література". 7 клас // Світова література: газ. для вчителів та методистів світ. л-ри. - К.: Шкільний світ, 2015. - № 13/14 (липень). - С. 53-73
- Тутко Н. І.** Роздуми про майбутнє людини і людства в оповіданні Айзека Азімова "Фах" // Зарубіжна література в школах України: наук.-метод. журн. - К.: Атіросвіт, 2016. - № 1. - С. 59-61
- Фурсова Л. О.** Інтерактивне навчання унеможливорює пасивність учня на уроці: з практики його застосування під час вивчення теми "Фантастика" (за оповіданнями А.Азімова, Г.Веллса) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2004. - № 7. - С. 23-28
- Ціко І. Г.** Використання опорно-сигнальних схем (ОСС) під час вивчення оповідання А.Азімова "Фах". 7 кл // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2003. - №3. - С. 23
- Якимчук Г.** Погляд на освіту майбутнього: А. Азімов "Фах" // Зарубіжна література. - 2009. - Березень, № 12. - С. 20-22

Інтернет-ресурси

- 2014 очима Айзека Азімова:** передбачення з 1964. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://radiator.lviv.ua/2014-ochyma-ajzeka-azimova-peredbachennya-z-1964/>
- 5 знаменитих екранізацій произведених Айзека Азімова.** - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://vm.ru/news/2013/12/30/dvuhsoletnij-chelovek-5-znamenitih-ekranizatsij-proizvedenij-ajzeka-azimova-229440.html>

- Азейк Азімов** - письменник фантаст. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrbukva.net/65247-Zhanr-nauchnaya-fantastika-Azeiyk-Azimov-pisatel-fantast.html>
- Айзек Азимов** «Три Закона Известности». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dailyculture.ru/stati/knigi/ayzek_azimov_tri_zakona_izvestnosti/
- Айзек Азимов.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smolensklib.ru/sites/default/files/old%20str/kray2/regions/bibliog/azimov.htm>
- Айзек Азимов. Самое интересное в блогах.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liveinternet.ru/tags/%C0%E9%E7%E5%EA+%C0%E7%E8%EC%EE%E2/>
- Айзек Азімов про майбутнє, мораль і безсмертя.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.depo.ua/ukr/life/ayzek-azimov-o-02012015000500>
- Вообразить будущее, как Айзек Азимов: мир в 2064 году.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inopressa.ru/article/11Sep2014/elmundo/asimov.html>
- Дорох Г. Айзек Азімов. Мастер научовой фантастики.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/drive/folders/0B2GonDBTjk74fm5jX3NRaGRNTld4Y1RfVlpBeVc5Qjh6eHdiTlcxbkFFQnA5UmpEVDhMUmM>
- История успеха Айзека Азимова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://constructor.ru/istorii-uspexa/ajzek-azimov.html>
- Історія успіху Айзека Азімова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mykniga.com.ua/biograph/istoriya-uspixu-ajzeke-azimova.html>
- Как сделать так, чтобы у вас не кончались идеи: метод Айзека Азимова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://geektimes.ru/post/284922/>
- Касьянов В. Айзек Азимов. Тайна смерти.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://samlib.ru/w/wladimir_kasxjanow/azimov.shtml
- Колибанова А. О. Про творчість Айзека Азімова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zarlit.com/lib/azimov/12.html>
- Он и роботы. 10 фактов об Айзеке Азимове.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.smol.aif.ru/culture/person/on_i_roboty_10_faktov_ob_ayzeke_azimove
- Оси мира. Айзек Азимов.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osimira.com/?p=24061>
- Подробная биография Айзека Азимова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asimovonline.ru/biography/>
- Правила жизни Айзека Азимова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://esquire.ru/wil/isaac-asimov>
- Пророчества великого фантаста Айзека Азимова сбываются одно за другим. Как такое возможно?** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ofigenno.com/predskazaniya-ayzeke-azimova>
- Раичев Д. Айзек Азимов из местечка Петровици.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jewish.ru/history/press/2011/11/news994301827.php>
- Русина Г. Почему евреи такие умные.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fabulae.ru/prose_b.php?id=73252
- Усач Т. Г. Знакомство с життєвим і творчим шляхом Айзека Азімова.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://super.urok-ua.com/prezentatsiya-ayzek-azimov-amerikanskiy-pismennik-fantast-populyarizator-nauki-za-fahom-biohimik/>
- Что нужно знать об Айзеке Азимове.** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://futurist.ru/articles/239>
- Этот удивительный Айзек Азимов...** - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kstat.net/etot-udivitelnyj-ajzek-azimov/>